

MŮJ

BRÁCHA

SE JMENUJE

JESSICA

JOHN BOYNE

MŮJ BRÁCHA
SE JMENUJE
JESSICA

JOHN BOYNE

MŮJ BRÁCHA
SE JMENUJE
JESSICA

#BSKLAB
YOUNG ADULT BY SLOVART

Text copyright © John Boyne 2019
Translation © Anežka Mann 2020
Czech edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., 2020
All rights reserved

Můj brácha se jmenuje Jessica

Z anglického originálu

My Brother's Name is Jessica

přeložila Anežka Mann

Redigovala Michaela Bečková

Korektury Adéla Lapáčková

Editorka Kateřina Eliášová

Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Vydalo nakladatelství Slovart, s. r. o.,

v edici #BOOKLAB v roce 2020

Vydání první

ISBN 978-80-7529-928-4

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.cz

Cena uvedená na obálce je nezávazným
doporučením pro konečné prodejce

Mým neteřím Maye a Ave

1.

OPRAVDU PODIVNÉ ODPOLEDNE

Příběh o tom, jak můj brácha Jason přišel k jizvě nad levým okem, téměř rovnoběžné s obočím, jsem slyšel mnohokrát. Když jsem se narodil, byly mu čtyři a bratříčka, sestřičku nebo psa si přál tak dlouho, kam až jeho paměť sahala, ale máma a táta vždycky řekli ne.

„Nikdo nepotřebuje víc než jedno dítě,“ trval na svém táta.

„Země je už tak přelidněná. Víš, že ve vedlejší ulici žije rodina se sedmi dětmi, z nichž ani jednomu ještě nebylo šest?“

„Jak je to možný?“ zeptal se můj brácha Jason, který sice tenkrát byl ještě dítě, ale něco málo o tom, jak to na světě chodí, už věděl.

„Dva páry dvojčat,“ vysvětlil táta s úsměvem.

„A psy je třeba pořád venčit,“ dodala máma. „A než řekneš, že s ním budeš chodit ty, všichni víme, že to říkáš teď, ale nakonec většina práce zbyde na mě a na tátu.“

„Ale –“

„A taky nadělají spoustu nepořádku,“ přisadil si táta.

„Kdo?“ zeptal se můj brácha Jason. „Psi, nebo sourozenci?“

„Obojí.“

Máma a táta tolik trvali na tom, že naši rodinu už žádný nový přírůstek nečeká, že to pro brácha musel být docela šok, když si ho jednoho dne zavolali a oznámili mu, že se mu jeho přání přece jen vyplní a za šest měsíců přibude do domu miminko. Podle všeho byl tak nadšený, že vyběhl dozadu na zahradu, dvacet minut běhal dokolečka a křičel z plných plic, až se mu z toho zatočila hlava a on upadl a praštil se čelem o zahradního trpaslíka.

Jenže takhle k té jizvě nepřišel.

Když jsem se narodil, objevil se problém. Měl jsem v srdci otvor a doktoři nepředpokládali, že budu žít dlouho. Ten otvor byl velký jen asi jako špendlíková hlavíčka, ale když jste mimino a vaše srdce je velké zhruba tak jako burák, může to být dost nebezpečné. Několik dní mě nechali v inkubátoru, než mě převezli na operační sál, kde se tým chirurgů pokusil napravit to, co se mnou bylo v nepořádku. Můj brácha Jason byl tou

dobou doma s au pair a starostí brečel tolik, že spadl ze židle a udeřil se hlavou o konferenční stůl.

Jenže takhle k té jizvě taky nepřišel.

Doktoři našim řekli, že následující týden bude kritický, ale protože oba měli velmi důležitá zaměstnání – máma je teď členka vlády, i když tenkrát byla jenom normální poslankyně, a táta byl vždycky její tajemník – nemohli u mě být pořád, a tak se v návštěvách nemocnice střídali. Máma přicházela ráno, kdy parlament nezasedal, ale vždycky pak musela na různé schůzky. Táta chodil odpoledne, ale nerad se zdržel příliš dlouho, co kdyby došlo k nějakému, jak on říká, „vývoji“, který by znamenal, že musí co nejrychleji zpátky do Westminsteru. Ale večer po mojí operaci vzali mého brácha Jasona, aby se na mě poprvé podíval, a ačkoli mu tenkrát byly jenom čtyři, odmítl pak jít domů a ztropil takovou scénu, že mu nakonec sestřičky daly postýlku vedle mého inkubátoru a dovolily mu zůstat.

„Možná miminko pozná, že na něj někdo dává pozor,“ řekla sestřička. „To nemůže být na škodu.“

„A alespoň víme, že je tu v bezpečí,“ řekla máma.

„Navíc nebudeme muset platit au pair dvojnásobek,“ dodal táta.

Jenže potom, o několik nocí později, se z jednoho z přístrojů, které mne udržovaly naživu, ozval nějaký zvuk a to ho tak vyděsilo, že se vypoťoval z postýlky ve snaze sehnat doktora, ale protože v pokoji byla tma,

zakopl o drát od něčeho, čemu se říká stojan pro nitrožilní infuzi, a když o chvílku později přišla do pokoje sestřička, zjistila, že já klidně spím, ale můj brácha Jason leží omráčený na zemi a z rány na hlavě mu teče krev.

„Nenechte mýho brášku umřít!“ křičel, zatímco mu sestřička zkoumala poraněné čelo.

„Sam neumře,“ řekla sestřička. „Podívej, je v pořádku. Tvrdě spí. Ale ty, ty budeš potřebovat tu ránu zašít. Na, dej si na čelo ručník a pojď se mnou na sesternu.“

Ale můj brácha Jason byl přesvědčený, že je se mnou něco strašlivě v nepořádku, a že jestli mě opustí, stane se něco hrozného. A tak trval na tom, že se ode mě nehne, a sestřička mu čelo musela zašít přímo tam a asi byla nová, protože neodvedla moc dobrou práci.

A takhle přišel ke svojí jizvě.

Vždycky jsem měl to jeho zranění moc rád, protože kdykoli jsem se na něj podíval, vzpomněl jsem si na ten příběh a na to, jak mě odmítl opustit, když jsem byl nemocný. Je to pro mě důkaz, jak moc mě měl můj brácha Jason vždycky rád. I když si nechal narůst delší vlasy a já tu jizvu nevidal tak často, protože si začal sčesávat ofinu víc do čela, věděl jsem, že tam je. A věděl jsem taky, co znamená.

Můj brácha Jason se o mě staral tak dlouho, kam až moje paměť sahala. Pochopitelně jsme měli au pair – *spoustu* au pair – protože máma říkala, že pokud pro

ni její voliči nebudou vždycky na prvním místě, dají v příštích volbách hlas opačné straně a potom to s celou zemí půjde od desíti k pěti. A táta říkal, že je klíčové, aby máma vždycky vyhrála s výrazným rozdílem, pokud má i nadále stoupat k vrcholku Mount Everestu.

„Pro stranu je dobré,“ říkal, „když nejenom vyhraje, ale vyhraje *ve velkém*.“

Většina au pair u nás moc dlouho nevydržela, protože o sobě říkaly, že jsou kvalifikované profesionálky, vystudovaly univerzitu, znají svoje práva a odmítají, aby s nimi bylo zacházeno jako s otroky. A máma pokaždé poznamenala, že pokud jsou opravdu tak vysoce vzdělané, měly by vědět, že otroci nedostávali plat, zatímco ony ano, a potom se obrátila na tátu a řekla něco v tom smyslu, že tohle jsou přesně ty typy, co se účastní pochodů a protestují proti úplně všemu, ale samy nikdy nehnou prstem, aby pomohly, a pak se spustila hádka, která se týkala všeho od selhání veřejného zdravotnictví po jaderné odzbrojování a od cen městské hromadné dopravy po mírové procesy na Blízkém východě.

Někdy se našim povedlo se s au pair nějak dohodnout, ale po pár týdnech se většinou rozhořela další hádka a přišla řeč na původní inzerát a dívka (a v jednom případě kluk) upozornila na to, že v něm není ani zmínka o žehlení oblečení rodičů, plení předzahrádky ani skládání tisíců předvolebních letáků do obálek při sledování televize ve vlastním pokoji ve vlastním volném čase. Ale

máma jim potom vždycky ukázala poznámku o „dalších obecných povinnostech v domácnosti“ a všichni zase začali jeden na druhého křičet. Většinou pak došlo na větu *Pokud se vám tu nelíbí, můžete kdykoli odejít* a potom se začali hádat táta s mámou, protože on říkal, že najít novou au pair trvá celou věčnost a on bude mezitím trčet doma s „těma zatracenejma dětma“, a máma na to řekla *Prosím tě, ty nechceš, aby odešla, protože se jí rád díváš na zadek* – to řekla máma, já vám to jen *opakuju* – a nakonec au pair oznámila, že vstupuje do stávky za lepší pracovní podmínky, a máma řekla, že pokud je to takhle, může si sbalit svých pět švestek a do příštího odpoledne hezky zmizet a že to stejně nebude žádná škoda.

Takže se u nás střídaly pomalu jako roční období a já věděl, že by byla ztráta času se na některou z nich příliš upínat. Když mi bylo deset, můj brácha oslavil čtrnácté narozeniny a máma řekla, že už žádnou au pair nepotřebujeme – že mě může vodit ze školy každý den on. Pokud měl fotbalový trénink, měl jsem sedět na tribuně a dělat si domácí úkoly, dokud neskončí. Můj brácha Jason řekl, že fajn, a jestli by nemohl dostávat tolik, kolik si vydělávaly naše au pair, a táta na to, že tu bydlí zadarmo, jí zadarmo a nadělá nepořádek se svými kopačkami a špinavými věcmi, a co kdybychom to považovali za vyrovnání účtů?

Možná si myslíte, že znáte pár dobrých fotbalistů, ale věřte mi, neznáte nikoho tak dobrého, jako je můj brácha Jason. S fotbalem začal, když byl ještě batole,

a když mu bylo devět let, zúčastnil se výběrového řízení pro akademii Arsenalu, ale řekli mu, že ještě není připravený a aby to zkusil zase za rok. O dvanáct měsíců později tam šel znovu a trenér mu tentokrát řekl, že se za ten rok opravdu zlepšil a že ho vezmou, pokud bude chtít. Jenže ke všeobecnému překvapení to můj brácha Jason odmítl. Řekl, že ho sice baví hrát ve škole, ale nechce tomu obětovat celý život a rozhodně nechce být profesionálním fotbalistou, až vyroste.

„Ale to je jednoduše směšné,“ řekla máma, která se rok předtím, když ho nepřijali, hrozně pohádala s ředitelem akademie a mimo jiné utrousila pár výhrůžek ohledně dotací sportu. „Je zřejmé, že máš talent. Viděla jsem tě hrát a jsi lepší než všichni ostatní z tvé třídy. Vždycky, však víš... kopneš do míče a trefíš se s ním do sítě... nebo alespoň většinou, přinejmenším.“

„Proč to prostě nezkusíš jen dalších sedm osm let?“ navrhl táta. „To přece není tak dlouhá doba, no ne? Jenom dokud nedoděláš školu, a potom se můžeš opravdu rozhodnout, co chceš dělat. Mámě by náramně pomohlo, kdybys byl členem profesionálního fotbalového klubu. Voliči by to milovali.“

„Protože nechci,“ trval na svém. „Chci hrát jen tak, pro zábavu.“

„Zábavu?“ zeptal se táta a koukal na něj, jako by právě začal mluvit cizí řečí. „Je ti deset, Jasone! Opravdu si myslíš, že život má být o zábavě?“

„To teda myslím,“ řekl.

„Víš, co je s tebou za potíže, Jasone?“ zeptala se máma, která si pilovala nehty a u toho zběžně pročítala noviny, a on zavrtěl hlavou.

„Ne,“ řekl. „Co?“

„Jsi sobecký. Jediné, na co dokážeš myslet, jsi ty sám.“

A ačkoli mi v té době bylo teprve šest a tiše jsem seděl v rohu místnosti, věděl jsem, že to není pravda, protože můj brácha Jason byl ten nejméně sobecký člověk, jakého jsem znal.

„Proč nechceš být slavný fotbalista?“ zeptal jsem se ho jednou, když jsem ležel u něj na posteli a on mi pouštěl cédéčka a vysvětloval mi, proč je každá z těch písniček, co pouští, to nejlepší, co kdy bylo napsáno, a že si potřebuju prohloubit svoje znalosti v oblasti hudby a přestat poslouchat odpad. Jak jsem se tak rozhlížel po pokoji, viděl jsem na stěnách obrázky fotbalistů, ale byl tam i plakát Austrálie a další se Shrekem a já přece věděl, že by můj brácha Jason nechtěl být kontinent nebo animovaný zlobr.

„Prostě nechci,“ pokrčil rameny. „To, že jsem v něčem dobrý, Same, neznamená, že tomu chci zasvětit celý život. Je spousta jiných věcí, kterým bych se věnoval radši.“

A upřímně, to mi znělo dost rozumně.

Minulý rok, když mi bylo třináct, nám učitel na angličtinu zadal přes víkend esej na téma „Člověk, které-

ho nejvíce obdivuji“. Sedm holek napsalo o Kate Middletonové, pět kluků o Davidu Beckhamovi a tři další práce byly na téma Iron Man. Dál to byla směsice lidí jako královna, Jacqueline Wilsonová a Barack Obama. Můj úhlavní nepřítel David Fugue, který mě nepřetržitě šikanoval ode dne, kdy jsem se ho pokusil přivítat v naší ulici, napsal o Kim Čong Unovi, svrchovaném vládcí Severní Koreje, a když mu náš učitel, pan Lowry, uvedl osmdesát sedm různých důvodů, proč Kim Čong Un není vhodným vzorem, David Fugue počkal, dokud neskončil, a potom řekl, že by si měl dávat velký pozor na to, co říká, protože by mu to mohlo způsobit vážné problémy. Tvrdil, že hraje s Kim Čong Unem každý večer online hry a že se z nich stali nejlepší přátelé. Stačilo by slovo a panu Lowrymu by se mohla přihodit nějaká nemilá nehoda, až se bude večer vracet domů. To se nesetkalo s velkým ohlasem a David dostal poznámku a dopis pro rodiče a druhý den se musel před celou třídou veřejně omluvit za to, že ve škole vyhrožoval násilím.

Já byl jediný, kdo ve své eseji nepsal o nikom slavném. Psal jsem o svém bráchovi Jasonovi.

PĚT VĚCÍ, O KTERÝCH JSEM PSAL

1. Jak přišel ke svojí jizvě na čele, když jsem byl ještě mimino, i když jsem zalhal a řekl, že mám v srdci pořád ještě díru a že můžu kdykoli bez sebe-

šího varování umřít, což nebyla pravda, protože to doktoři spravili, ale vyneslo mi to hodně soucitných pohledů.

2. Že mě jednou zachránil, když mě málem přejelo auto. Dostal mě z cesty na poslední chvíli, a když řidič zastavil, aby mi vynadal – ačkoli to byla *jednoznačně* jeho chyba, protože já byl na přechodu – můj brácha Jason ho odehnal a tvářil se přitom, jako že ho zabije, pokud se k němu dostane.
3. Že je kapitánem fotbalového mužstva a mohl být profesionálním fotbalistou, kdyby chtěl, ale že místo toho se rozhodl dělat spoustu jiných věcí.
4. Že chodí s Penny Wilsonovou, o které každý ví, že je to ta nejhezčí holka z celé školy.
5. Že mě zachránil před tím, aby mě zaživa sežral Brutus, strašlivý pes, který žije v naší ulici a který vždycky začne slintat, když mě uvidí, jako by si myslel, že jsem ta největší pochoutka na světě.

PĚT VĚCÍ, O KTERÝCH JSEM NEPSAL

1. Že se před několika týdny strašně pohádal s mámou a s tátou. Řekl jim, že je šílené, jak nikdy nejsou doma, že vždycky dávají přednost mámině práci před námi a že nemůžou čekat, že on se o mě bude moct starat navěky, když přece jednou bude mít svůj vlastní život. *Co se stane, až odejdu na vysokou?* zeptal se. Ale máma odpověděla,

že tou dobou už budu dost starý na to, abych se o sebe postaral sám, a on jenom bezmocně rozhodil rukama s výrazem *já to vzdávám*, zavřel se v pokoji a celý den s nikým nepromluvil, dokonce ani se mnou ne.

2. Že nemá Facebook, Twitter, Instagram ani Snapchat, protože nesnáší, jak všichni pořád chodí s obličejem v mobilu a dělají věci jen proto, aby se u toho mohli vyfotit, a nic z toho si nedokážou doopravdy užít.
3. Že jsem ho minulý týden, když jsem vešel bez zaklepání, přistihl, jak se líbá s Penny Wilsonovou u sebe v pokoji, a že mě odtamtud vyhnal s tenisovou raketou v ruce.
4. Že řekl, že až mu bude osmnáct, bude volit tu stranu, ve které máma není, protože v té její jsou všichni zkorumpovaní a jde jim jenom o osobní prospěch.
5. Že si poslední dobou nechává růst dlouhé vlasy a tak nějak hloupě si je sestříhává, ačkoli si všichni, včetně mě, myslí, že pak vypadá trochu jako holka.

Některým mým kamarádům přišlo trapné, že píšu o vlastním bráchovi, ale on *byl* člověkem, kterého jsem nejvíc obdivoval, a tak se mi zdálo správné napsat tu esej o něm. Kdykoli jsem ho potřeboval, byl tu pro mě.

Když jsem byl malý a měl jsem zlý sen, vždycky mě nechal vlézt si k němu do postele a opakoval, že je všechno v pořádku. Když jsem začal mít potíže se čtením a táta řekl, že musím jít na testy, kde se ukázalo, že jsem dyslektik, byl to můj brácha Jason, kdo si se mnou každý večer sedl a pomáhal mi s domácími úkoly. A bez ohledu na to, jak moc jsem se vztekal, když slova a písma začala na stránce tančit tak, že nedávala sebelepší smysl, se mnou nikdy neztrácel trpělivost – nikdy nekřičel *Prostě přečti to, co je na té zatracené stránce!* jako táta – a vždycky mi říkal, že se to časem spraví, že mi pomůže, že tu pro mě vždycky bude, že jsme bráchové a že nás nikdy nic nerozdělí.

A já mu věřil.

Věděl jsem, že s mým bráchou Jasonem něco není v pořádku asi rok a půl předtím, než se nám svěřil se svým tajemstvím. Ačkoli to byl pořád můj nejlepší kamarád, začal se mi – nám *všem* – odcizovat. Někdy se zavřel v pokoji a celé hodiny odmítal otevřít dveře. Štvalo mě to, protože dřív mě nikdy z ničeho nevylučoval, a teď, bez ohledu na to, kolikrát jsem klepal, na mě vždycky zakřičel, ať jdu pryč a nechám ho na pokoji.

Jednou, když jsem přišel domů ze školy, jsem ho našel, jak leží na posteli a brečí, a nevěděl jsem, co mám dělat, protože to najednou vypadalo, jako bychom si vyměnili role. Já byl ten, komu bylo občas smutno, ob-

zvlášť když se mi ve škole smáli kvůli mému čtení, a on byl vždycky ten, kdo se mě snažil rozveselit. Nešlo o to, že bych mu nechtěl pomoci, ale zkrátka jsem nevěděl, jak se chovat jako starší brácha, když jsem vždycky byl ten mladší. Zeptal jsem se ho, co se děje, a když se posadil, poznal jsem na něm, že brečel vážně dlouho, protože měl zarudlé tváře a opuchlé oči.

„Nic se neděje,“ řekl.

„Jasně, že děje. Brečel jsi.“

„Prostě jdi do svého pokoje, Same. Prosím. Nechci o tom mluvit.“

A tak, protože jsem nevěděl, co mám říct nebo udělat, jsem šel.

„Teenageři,“ řekl táta, když jsem se ho na to zeptal.

„To je na dětech to vůbec nejhorší. Ze všech se stanou teenageři. Kdyby tak přes noc mohli být z dvanáctiletých dvacetiletí, všechno by pak bylo mnohem jednodušší.“

„Ale co tam dělá?“ zeptal jsem se.

„Na to nechci radši ani pomyslet. Podle mě je nejlepší některé věci prostě nechat být.“

„Nezdá se ti, že se změnil?“

„Jak?“

„Nevím. Je teď tišší. Vzteklejší. A často se rozčiluje.“

„Pokud vím, to jediné, co se na něm změnilo, jsou ty jeho vlasy. Prosil jsem ho, ať se ostríhá, ale odmítl. Asi si neuvědomuje, jak směšně vypadá, když mu takhle